

ADVIES

Gemeentelijke Administratieve Sancties (2)

*Naar aanleiding van het wetsontwerp
betreffende de Gemeentelijke Administratieve Sancties
van minister Milquet geeft de Vlaamse Jeugdraad advies
vanuit de leefwereld van jongeren.*

VLAAMSE JEUGDRAAD	
3 april 2013	ADVIES 13/03

Advies op het voorstel van decreet houdende de wijziging van het DAC-decreet

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 3 april 2013 onder voorzitterschap van Lander Piccart en waarbij aanwezig waren:

Baetens Jo, Celen Kim, Conings Glenn, De Smedt Alexandra, Degryse Stefaan, Eestermans Kara, Fischler Toby, Kenens Simon, Seynaeve Lara, Smit Marlies, Stevens Freek, Verachtert Didier, Verhaeghe Isaac, Vlasschaert Stijn

Brengt met 14 stemmen voor en 1 onthouding het volgende advies uit:

1.	Bepaal duidelijk de grenzen van het begrip 'overlast' of beperk de toepassing tot de gemengde inbreuken.	P. 5
2.	Betrek jongeren in heel het debat over de handhaving van de openbare orde: op lokaal, Vlaams én federaal niveau. Gebruik hiervoor de bestaande formele participatiekanalen: zowel jeugdleden als buurt- of doelgroepgerichte participatietrajecten met specifieke aandacht voor diversiteit. Een verplicht advies van de jeugdraad is essentieel.	P.6
3.	Informeel en communiceer op maat van jongeren. Vergeet ook niet de jongeren die 'als bezoeker' in de gemeente komen.	P.6
4.	Pas de GAS niet toe op minderjarigen. Creëer een kader zodat de toepassing van GAS weloverwogen gebeurt en de administratieve sanctie als repressieve maatregel slechts ingezet wordt wanneer alle andere opties genomen zijn.	P.7
5.	Toets de GAS-wetgeving én de lokale invulling af aan het internationale verdrag inzake de rechten van het kind. Bouw verder aan een jeugdrechtssysteem dat de mensenrechten en wettelijke garanties van kinderen volledig respecteert en beschermt.	P.8
6.	Geldboetes in een GAS-procedure moeten de uitzondering zijn. Zorg voor een trapsgewijze procedure waarin altijd eerst bemiddeling wordt voorzien, dan eventueel gemeenschapsdienst en pas een geldboete als alle voorgaande middelen uitgeput zijn. Neem de kwaliteitscriteria voor bemiddeling en gemeenschapsdienst mee op in de wet.	P.8
7.	Bouw verder aan een positief en integraal jeugdbeleid. Werk met de verschillende overheden aan een gemeenschappelijke visie op jongeren in de samenleving.	P.9
8.	Maak een grondige, onafhankelijke kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de toepassing van de Gemeentelijke Administratieve Sancties bij jongeren op lokaal en federaal niveau.	P.10
9.	Kies voor een korte en duidelijke standaardprocedure. Schrap minstens de geldboete als optie voor minderjarigen. Ongeacht het bedrag van de boete moet er mondeling verweer mogelijk zijn.	P.10
10.	Het beroep voor minderjarigen mag niet leiden tot strengere maatregelen dan voorzien in de GAS-wet zelf.	P.11
11.	Schrap het plaatsverbod. Als het plaatsverbod behouden blijft, dan mag een verlenging bij minderjarigen enkel mogelijk zijn door een jeugdrechter.	P.11
12.	Jongeren moeten het recht krijgen om gehoord te worden in de procedure van ouderlijke betrokkenheid en mogen de aanwezigheid van een ouder tijdens de uitvoering van de gemeenschapsdienst weigeren.	P.12

1. Situering

De Gemeentelijke Administratieve Sancties

Eind jaren negentig vroegen de lokale besturen meer ruimte om een eigen veiligheidsbeleid op maat te ontwikkelen. Vanuit deze vraag ging de federale overheid op zoek naar een instrument om overlast snel, efficiënt en daadwerkelijk het hoofd te bieden. In 1999 kregen lokale besturen voor het eerst de mogelijkheid om openbare overlast zelf aan te pakken door administratieve geldboetes tot 250 euro uit te schrijven.

Binnen het lokale veiligheidsbeleid vormen jongeren meer en meer een aparte doelgroep. Dat vertaalde zich in 2004 ook in de wetgeving zoals we die vandaag kennen. Jongeren tussen 16 en 18 jaar die overlast veroorzaken, kunnen gesanctioneerd worden met een administratieve geldboete. Dit binnen een kader van specifieke maatregelen:

- Sanctionering kan pas na een bemiddelingspoging.
- De minderjarige krijgt steun van een gratis advocaat.
- Minderjarigen kunnen maximaal 125 euro boete krijgen, voor meerderjarigen is dat maximaal 250 euro.
- De minderjarige kan bij de jeugdrechtbank kosteloos in beroep gaan tegen de sanctie. De jeugdrechtbank kan de boete vervangen door een maatregel van bewaring, beboeting of opvoeding.
- De ouders of voogd van de jongere zijn in alle stadia van de procedure betrokken en beschikken over dezelfde rechten als hun minderjarige zoon of dochter.

Vandaag ligt er een wetsvoorstel op tafel over de uitbreiding van het toepassingsgebied van de Gemeentelijke Administratieve Sancties. Dit in opvolging van de afspraken uit het federale regeerakkoord van 2011-2014. Een aantal zaken zijn specifiek gericht op minderjarigen. De meest opmerkelijke zijn:

- de leeftijdsgrens van 16 naar 14 jaar verlagen;
- de uitbreiding van het contingent ambtenaren dat vaststellingen kan doen;
- het optrekken van de geldboetes;
- het toepassingsgebied;
- de invoering van het plaatsverbod.

De toepassing van de bestaande GAS-wetgeving in het lokale beleid kent grote ontwikkelingen. Lokale besturen gaan creatief op zoek naar al dan niet wettelijke uitbreiding van het toepassingsgebied van de GAS. Met de lokale verkiezingen werd het veiligheidsdebat verder aangezwengeld en daarin kregen jongeren steevast een plaats.

De federale regering keurde op 14 maart 2013 het wetsontwerp betreffende de Gemeentelijke Administratieve Sancties goed. Opnieuw wordt de wet stevig uitgebreid. De Vlaamse Jeugdraad brengt advies uit op dit wetsontwerp.

Jongeren

Jongeren: ze zijn geen kind meer, maar ook nog niet volwassen. Hun persoonlijkheid ontwikkelt in interactie met de wereld om hen heen: leeftijdsgenoten, ouders, de buurt en de brede samenleving. Jongeren dragen nog geen volwassen verantwoordelijkheden en daardoor krijgen ze de nodige vrijheid en ruimte om te experimenteren.

Net die vrije ruimte komt meer en meer onder druk te staan. De vrije tijd raakt vol gepland met activiteiten: de sportclub, de jeugdvereniging, de muziekschool, ... Maar niet iedere jongere heeft de behoefte om zijn of haar tijd zo georganiseerd te besteden. Bijna alle jongeren hangen in hun vrije tijd ook gewoon rond in de openbare ruimte. Vijftig procent geeft zelfs aan dit meer te willen doen. Rondhangen is in de eerste plaats een manier om vrienden te ontmoeten en zo een eigen plaats in de gemeenschap in te nemen. Rondhangende jongeren willen, zoals alle andere, zien en gezien worden, zich profileren, zich manifesteren, experimenteren, ...

Overlast situeert zich vooral binnen het gebruik van de publieke ruimte. We bekijken in dit advies de GAS vanuit de leefwereld van jongeren. Zowel de nieuwe wetsvoorstellen als de bestaande procedures en de toepassing ervan roepen vragen op over de juridische en maatschappelijke positie van jongeren in onze samenleving.

Lokale jeugdwerkers geven aan dat in de huidige toepassing van de GAS-boetes vaak de sociaal zwakkere groepen getroffen worden.

Een brede consensus

Er is heel wat ongenoegen over de uitbreiding van de GAS-wetgeving en wijze waarop ze momenteel toegepast wordt. Zowel binnen het brede middenveld, bij de jongeren zelf, in de academische wereld en ook bij een aantal beleidsmakers. Er werden diverse signalen gegeven via advies, gesprek, ... En ook de media berichtten uitgebreid over de toepassing van deze wetgeving. Helaas moeten we vaststellen dat er geen rekening werd gehouden met onze bezorgdheden. Dit advies is een ultieme poging om ons standpunt uiteen te zetten.

2. Advies

De Vlaamse Jeugdraad brengt een negatief advies uit over het wetsvoorstel dat momenteel op tafel ligt.

2.1. De subjectieve interpretatie van het begrip 'overlast' is en blijft een groot knelpunt

Bepaal duidelijk de grenzen van het begrip 'overlast' of beperk de toepassing tot de gemengde inbreuken.

In het wetsvoorstel wordt het begrip 'overlast' gehanteerd. Helaas is er geen sluitende definitie voorzien.

Het gaat over het gedrag van een (groep) burger(s) dat door een andere burger als lastig wordt ervaren. Ook jongeren worden aangepakt via de GAS. De ruime interpretatievrijheid zorgt ervoor dat ook 'normaal' jongerengedrag, zoals spelen en rondhangen, als overlast kan worden bestempeld. Het huidige wettelijke kader zorgt voor willekeur op het terrein. Het voorliggende wetsontwerp neemt deze willekeur niet weg.

Wat voor de ene persoon als overlast geldt, is dat voor de andere niet. Het wegnemen van de overlastervaring moet het doel zijn, niet het bestraffen van de feiten. Tussen de gemeenten onderling, tussen de wijken binnen eenzelfde gemeente, en tussen groepen jongeren onderling bestaan enorme verschillen. Het is voor de jongere niet duidelijk wat wel en niet kan, en waarom bepaald gedrag in de ene wijk problematisch is maar enkele straten verderop niet.

Ook tijdens hun vrijwilligersengagement in georganiseerde activiteiten krijgen jongeren een GAS, bijvoorbeeld als ze staan te praten aan de deur van het jeugdhuis, als ze een greppel graven op een kampeerterrein, ... Handhavers zetten niet altijd in op een dialoog met jongeren. Dit is nefast voor hun engagement. Zo zijn er vrijwilligers die de ene na de andere GAS-boete krijgen. Daardoor kiezen ze ervoor om, al dan niet op vraag van hun ouders, te stoppen met hun engagement in het jeugdhuis of de jeugdbeweging.

De subjectieve interpretatie van overlast opent de deur naar willekeur bij de invulling van het sanctioneerbaar kader. De GAS beperken tot de gemengde inbreuken¹ kan deze willekeur wegnemen. Hoewel wij absoluut geen voorstander zijn van een parallel administratief systeem, zou deze werkwijze de door ons gevreesde en vastgestelde uitwassen kunnen inperken.

¹ In de GAS-wet staat een beperkt aantal feiten uit het Strafwetboek vermeld waarvoor gemeenten zelf een administratieve sanctie kunnen opleggen, indien die feiten in een lokale politieverordening werden opgenomen. Dit zijn de zogenaamde gemengde inbreuken. De algemene regel is dat het parket eerst het dossier mag bekijken en dan mag oordelen of ze zelf tot vervolging overgaat of de gemeente een administratieve sanctie laat opleggen (artikel 119bis, §8 Nieuwe Gemeentewet).

Zowat 589 GAS-reglementen in ons land maken het voor jongeren (minderjarigen en meerderjarigen) onmogelijk om op de hoogte te zijn van wat op welke plaats als overlast zal worden beschouwd.

2.2. Betrokkenheid van jongeren in het veiligheidsdebat

Betrek jongeren in heel het debat over de handhaving van de openbare orde: op lokaal, Vlaams én federaal niveau. Gebruik hiervoor de bestaande formele participatiekanalen: zowel jeugdleden als buurt- of doelgroepgerichte participatietrajecten met specifieke aandacht voor diversiteit. Een verplicht advies van de jeugdraad is essentieel.

De onverdraagzaamheid ten aanzien van jongeren neemt toe. Kinderen en jongeren worden in de publieke ruimte alsmaar vaker gezien als bron van overlast. Toch krijgen jongeren zelden een stem in het debat. Zij bepalen niet wat overlast is, noch wat de sancties moeten zijn. De regels worden van bovenaf opgelegd. Dat maakt dat jongeren gemakkelijk als dader bestempeld worden. Nochtans maakt de publieke ruimte deel uit van hun leefwereld en maken zij deel uit van de publieke ruimte. Jongeren hebben dus uiteraard een mening over het handhaven van de openbare orde. Dat hun stem ontbreekt in het debat is problematisch.

Zo krijgt een lokale jeugdraad zelden de kans om advies uit te brengen over de politiereglementen. Die worden dikwijls zonaal opgesteld en daarom wordt de jeugdraad van een gemeente niet altijd bevoegd geacht om advies uit te brengen. Het politiereglement en de omschrijving van overlast belangen hen nochtans rechtstreeks aan. Het GAS-instrument wordt toegepast door ambtenaren, die politiek aangestuurd worden. Minderjarigen hebben geen stemrecht. Zij kunnen zich niet akkoord verklaren met het gevoerde beleid. Er ontstaat een spanningsveld tussen rechten en plichten, tussen verantwoordelijkheid geven en beschermen. Daarom pleiten we voor de verplichting om een advies te vragen aan de lokale jeugdraad bij het invoeren van en/of het aanpassen van lokale GAS-reglementen.

2.3. Jongeren informeren

Informeert en communiceer op maat van jongeren. Vergeet ook de jongeren niet die 'als bezoeker' in de gemeente komen.

Om jongeren betrokken te maken op het veiligheidsdebat is ook informatie noodzakelijk. Jongeren moeten de regels kennen, het beleid begrijpen en weten hoe de procedures in elkaar zitten. Doelgroepgerichte communicatie en informatie dringen zich op, niet alleen voor minderjarigen.

Het is een stap in de goede richting om lokale besturen te verplichten om alle minderjarigen 'met alle mogelijke middelen' te informeren. Het beperken tot het verplicht informeren van enkel de minderjarigen is een gemiste kans. De informatie en de dragers moeten afgestemd zijn op alle jongeren. We stellen ons toch de vraag hoe jongeren die niet in de gemeente wonen voldoende geïnformeerd zullen zijn over de zaken die met een GAS kunnen bestraft kunnen worden. We denken hierbij aan studenten, kampgroepen, ...

De GAS beperken tot de gemengde inbreuken in alle gemeenten zou het informeren van jongeren een stuk gemakkelijker maken.

2.4. Leeftijdsverlaging

Pas de GAS niet toe op minderjarigen. Creëer een kader zodat de toepassing van GAS weloverwogen gebeurt en de administratieve sanctie als repressieve maatregel slechts ingezet wordt wanneer alle andere opties genomen zijn.

Het wetsvoorstel wil de toepassing van GAS uitbreiden van alle 'mensen ouder dan 16' naar 'alle mensen ouder dan 14'. De Vlaamse Jeugdraad vindt dit geen goede keuze. Minderjarigen horen niet thuis in een GAS-reglement.

De Vlaamse Jeugdraad is bijzonder bezorgd over de toepassing van de GAS op minderjarigen en de wetsvoorstellen om deze leeftijd nog verder te verlagen. Er is geen gemeenschappelijke visie op integraal jeugdbeleid, noch zijn er kwaliteitscriteria in de procedure en omschrijving van het begrip 'overlast'.

We vragen om in de wetgeving criteria op te nemen die een weldoordachte keuze voor het veiligheidsbeleid mogelijk maken. We schuiven enkele uitgangspunten naar voor:

- de uitwerking van het veiligheidsbeleid (met GAS als onderdeel) via integrale aanpak, met een gelijkwaardige betrokkenheid van de jeugddienst en de dienst sociale zaken;
- de GAS kan slechts ingezet worden wanneer alle andere opties genomen zijn. We merken op het terrein dat welzijnswerkers er, vanuit hun vertrouwensrelatie met jongeren, wel in slagen jongeren om aan te spreken op hun gedrag;
- de verplichte opleiding van de sanctionerende ambtenaar uitbreiden en uitdiepen met specifieke aandacht voor jongeren, minderjarigen en de diversiteit binnen deze groepen;
- het uitbouwen van een breed netwerk zodat, wanneer relevant, ook de context van de jongere in beeld gebracht wordt;
- de betrokkenheid van jongeren en buurten bij het bepalen van de ingrepen die haalbaar zijn om samen gebruik van de publieke ruimte mogelijk te maken;
- de betrokkenheid van jongeren en buurten bij het bepalen welke feiten gesanctioneerd worden en wanneer repressieve maatregelen worden ingezet;
- een jongere die eenmalig met de GAS in aanraking komt is niet per definitie een probleemjongere. De GAS vertrekt momenteel te veel van het idee dat elke jongere potentieel problematisch is.

2.5. Juridische kaders en rechtswaarborgen

Toets de GAS-wetgeving én de lokale invulling af aan het internationale verdrag inzake de rechten van het kind. Bouw verder aan een jeugdrechtssysteem dat de mensenrechten en wettelijke garanties van kinderen volledig respecteert en beschermt.

Zowel binnen het wetgevend kader als in de toepassing van de GAS op lokaal niveau (bijvoorbeeld combitaks, spijbelen in de politiereglementen, ...) rijzen er vele vragen rond de relatie tussen GAS en andere juridische kaders zoals onder andere het internationaal verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK). De huidige wetgeving zorgt voor willekeur. Rechtswaarborgen en principes van rechtsgelijkheid lijken niet gerespecteerd.

In haar Slotbeschouwingen bij het derde rapport van België betreffende het IVRK formuleert het VN comité voor de rechten van het kind het volgende: *'Het comité uit met name haar bezorgdheid over het feit dat gemeenten administratieve sancties kunnen opleggen aan kinderen voor antisociaal gedrag en dat buiten het jeugdrechtssysteem. Het comité verzoekt de lidstaat om de verenigbaarheid van administratieve sancties met het Verdrag te evalueren.'*

De Vlaamse Jeugdraad vindt het bijzonder jammer dat de uitbreiding van het toepassingsgebied al opgenomen wordt in het wetsvoorstel zonder bovenstaande aanbeveling op te volgen. We vragen met aandrang om eerst te evalueren of administratieve sancties te verenigen zijn met het internationaal verdrag inzake de rechten van het kind. Het IVRK moet benaderd worden als juridisch instrument én pedagogisch kader om jeugdbeleid te ontwikkelen. Het voorliggend wetsvoorstel gaat volgens ons in tegen de artikels 12 (recht om gehoord te worden) en 40 (aanpak jeugdmisdadigheid) van het IVRK.

2.6. Bemiddelingsprocedure

Geldboetes in een GAS-procedure moeten de uitzondering zijn. Zorg voor een trapsgewijze procedure waarin altijd eerst bemiddeling wordt voorzien, dan eventueel gemeenschapsdienst en pas een geldboete als alle voorgaande middelen uitgeput zijn. Neem de kwaliteitscriteria voor bemiddeling en gemeenschapsdienst mee op in de wet.

Voor minderjarigen die een GAS-vaststelling krijgen is er – nog steeds – een bemiddelingsprocedure voorzien. Als deze procedure, los van hun eigen inzet en intenties mislukt, riskeren ze toch nog een gemeenschapsdienst of uiteindelijk een geldboete.

Maar ook voor andere jongeren wordt vaak bemiddeling opgestart en gezocht naar een alternatieve sanctie. We vragen om het gebruik van kwaliteitsvolle bemiddeling en alternatieve sancties als norm te hanteren.

Daarvoor is een wettelijk kader met kwaliteitscriteria noodzakelijk. Het is jammer dat de uitwerking naar een KB wordt verwezen.

Leg kwaliteitscriteria op die de kwaliteit van de bemiddelingsprocedure garanderen. In ons vorige GAS-advies deden we al enkele suggesties. We betreuren dat geen van deze

suggesties voldoende werden opgenomen in het wetsvoorstel dat voorligt. Enkele suggesties:

- het uitwerken van de begrippen 'causaliteit' en 'proportionaliteit';
- het garanderen van de neutraliteit van de bemiddelaar;
- het garanderen van de vrijwilligheid van de jongere;
- een verplichte opleiding tot bemiddelaar met specifieke aandacht voor jongeren en de diversiteit binnen deze groepen;
- het opbouwen van deskundigheid rond alternatieve sancties;
- verplichte inzet van x aantal tijd en middelen voor de uitbouw van de bemiddelingsprocedure;
- verplichte inspraak en betrokkenheid van de jongere;
- het uitwerken van een beleid rond alternatieve sancties dat vertrekt vanuit de kracht van de jongere en de context waarin de jongere zich bevindt;
- het vervallen van een geldboete bij actieve bereidheid om de bemiddeling te doen slagen.

2.7. GAS en integraal jeugdbeleid

Bouw verder aan een positief en integraal jeugdbeleid. Werk met de verschillende overheden aan een gemeenschappelijke visie op jongeren in de samenleving.
--

Bij een aantal jongeren dreigt het fout te lopen, op verschillende domeinen: op school, thuis, onder vrienden, ... Het zijn die jongeren die heel weinig positieve aandacht krijgen en riskeren te ontsporen. Jongeren hebben mentale en fysieke ruimte nodig om zich te ontplooien. Maar ze hebben ook nood aan grenzen om dit 'veilig' te kunnen doen. Wij zijn overtuigd dat dit beter kan vanuit een integraal jeugdbeleid met een positief uitgangspunt dan vanuit een louter repressieve benadering.

Een positief jeugdbeleid, zoals omschreven in het Vlaams Jeugdbeleidsplan, zet de kracht van jongeren centraal. Het zet in op de competenties die jongeren hebben om zelf actief vorm te geven aan hun leefwereld. Integraal jeugdbeleid maakt een verbinding tussen verschillende actoren in de leefwereld van de jongeren zelf. Het zet burgers (ook kinderen en jongeren) aan om de samenleving actief en positief vorm te geven. Repressieve maatregelen kunnen hier deel van uitmaken, maar kunnen slechts succesvol ingezet worden wanneer alle andere acties om samen met de jongere op pad te gaan, niet goed gelopen zijn.

We vragen een integraal jeugdbeleid, niet alleen op lokaal niveau. Ook Vlaanderen en de federale overheid moeten een gemeenschappelijke visie op jongeren uitbouwen. Die visie vertrekt vanuit de kracht van jongeren en vertaalt zich in alle beleidsdomeinen en op alle overheidsniveaus.

2.8. Onderzoek en studie

Maak een grondige, onafhankelijke kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de toepassing van de Gemeentelijke Administratieve Sancties bij jongeren op lokaal en federaal niveau.

Jongeren en jeugdorganisaties hebben verontrustende verhalen over de toepassing van de GAS. Over het gedwongen verloop van de bemiddelingsprocedure, de manier waarop jongeren aangesproken worden, het soort gedrag dat gesanctioneerd wordt, de discriminatie tussen buurten binnen eenzelfde gemeente en tussen groepen jongeren onderling. De Vlaamse Jeugdraad is met recht en reden ongerust, niet enkel over de toepassing van de GAS op minderjarigen maar op jongeren algemeen.

Helaas hebben we geen cijfermateriaal om een algemener beeld te schetsen van de signalen die ons bereiken. Er bestaat geen analyse over de feiten die binnen de politiereglementen als overlast omschreven worden, de manier om kwalitatief om te gaan met de GAS en de achterliggende procedures. De kwantitatieve gegevens zijn eerder beperkt. We vragen om een onafhankelijke, externe onderzoeksoopdracht uit te schrijven om de kwantitatieve en kwalitatieve evoluties van het beleid te monitoren. De gegevens die de gemeentes gaan bijhouden in hun register kunnen een schat aan informatie opleveren over de feitelijke uitwerking van de GAS. We vragen dan ook met aandrang om hier vanuit de Belgische overheid een gedegen en objectieve analyse op te maken om de wet te evalueren. Daarbij moet bijzondere aandacht uitgaan naar de impact op maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

2.9. Nood aan een korte standaardprocedure zonder geldboetes (voor minderjarigen)

Kies voor een korte en duidelijke standaardprocedure. Schrap minstens de geldboete als optie voor minderjarigen. Ongeacht de grootte van de boete moet er mondeling verweer mogelijk zijn.

Deze procedure kan volgens het voorliggende wetsvoorstel maximaal twaalf maanden beslaan. Dat is erg lang, zeker voor minderjarigen. Op één jaar tijd kan een veertienjarige een enorme evolutie doormaken. Daarom wil de Vlaamse Jeugdraad de procedure beperken tot maximaal drie maanden.

Wat het intrekken of schorsen van vergunningen betreft, is voorzien dat er voorafgaand een verwittiging moet worden gegeven. Het voorliggende wetsontwerp maakt niet duidelijk of het om een schriftelijke dan wel een mondelinge verwittiging gaat. De Vlaamse Jeugdraad vindt het evident dat enkel een schriftelijke verwittiging waarvan duidelijk is voor elke partij dat het dé officiële verwittiging betreft hiervoor in aanmerking kan komen.

De uitbreiding van het aantal mogelijke vaststellers is geen goede zaak. Het zorgt voor onduidelijkheid over wie welke bevoegdheid heeft. Een regelmatig overleg tussen alle betrokkenen, dus ook met de jeugddienst en de jeugdraad, over het GAS-reglement is een *must*. Zo kan er snel worden bijgestuurd.

Minderjarigen horen volgens ons niet thuis in dit wetsvoorstel (zie punt 2.4.). Wanneer er gekozen wordt om toch minderjarigen op te nemen, dan worden de geldboetes best geschrapt. Voor minderjarigen moeten de bemiddelingsprocedure en de gemeenschapdienst volstaan als mogelijkheden om het ongewenste gedrag van de minderjarigen bij te sturen.

Bij boetes tot 70 euro is er geen standaard mondeling verweer mogelijk. Loeren standaardboetes van 69 euro dan niet om de hoek? Het zou logisch zijn – mochten de geldboetes blijven bestaan – dat er dan steeds verweer mogelijk is. Een verhoging van de boetes is al helemaal geen goed idee.

Dat de opbrengsten van de GAS-boetes in de gemeentekas komen is volgens ons geen goede zaak. Het brengt de objectiviteit en de neutraliteit in het gedrag. De gemeente heeft immers rechtstreeks belang bij het innen van GAS-boetes.

2.10. Beroepsmogelijkheden voor minderjarigen

Het beroep voor minderjarigen mag niet leiden tot strengere maatregelen dan voorzien in de GAS-wet zelf.

Wanneer minderjarigen in beroep wensen te gaan, moeten ze zich wenden tot de jeugdrechtbank. Helaas worden alle mogelijkheden waarover de jeugdrechtbank beschikt dan een mogelijke maatregel. Dat maakt in beroep gaan voor minderjarigen bijzonder onaantrekkelijk.

2.11. Het plaatsverbod is te verregaand

Schrap het plaatsverbod. Als het plaatsverbod behouden blijft, dan mag een verlenging bij minderjarigen enkel mogelijk zijn door een jeugdrechter.

Er kan een plaatsverbod worden opgelegd van één maand dat twee keer verlengbaar is. Zeker voor minderjarigen vinden we dit een erg verregaande maatregel. Principieel zijn we gekant tegen de invoering van een dergelijke maatregel. Wij maken ons zorgen over de eenvoud waarmee zo'n verregaande maatregel kan worden verlengd. Voor minderjarigen zou een verlenging enkel mogelijk moeten zijn door een jeugdrechter.

We zien het al voor ons: jongeren met een iets donkerdere huid of in een maatschappelijk kwetsbare positie die de volledige zomer een toegangsverbod krijgt voor een provinciaal recreatiedomein omwille van één klein voorval.

2.12. De relatie met de ouders

Jongeren moeten het recht krijgen om gehoord te worden in de procedure van ouderlijke betrokkenheid en mogen de aanwezigheid van een ouder tijdens de uitvoering van de gemeenschapsdienst weigeren.

De procedure van ouderlijke betrokkenheid geeft een plaats aan ouders in het verhaal. Het zijn immers zij die op het einde van de rit de boete zullen betalen. Dat deze stap wordt voorzien om in het kader van de reguliere opvoeding van de jongere de nodige bijsturing mogelijk te maken en zo het GAS-traject te vermijden. De sanctionerende ambtenaar kan er in deze procedure voor kiezen om de jongere (niet) te horen. Dit is in strijd met het IVRK². Wij vinden het logisch dat de jongere gehoord moet worden als hij daar om vraagt.

Ook is er de mogelijkheid voorzien om een ouder aanwezig te hebben tijdens de uitvoering van de gemeenschapsdienst. Wij geloven sterk in de kracht van jongeren en vinden het dan ook logisch dat de jongere daarover zelf mag beslissen. Als de jongere geen ouder aanwezig wil hebben bij de uitvoering van de gemeenschapsdienst, dan moet dat kunnen.

² Artikel 12 sub 2 IVRK: Het recht om gehoord te worden betreft alle, zonder enige uitzondering, juridische en administratieve procedures die het kind aangaan. Dat kunnen zowel procedures zijn die door het kind geïnitieerd zijn (bijvoorbeeld een klacht over van school weggestuurd te zijn) als procedures die door derden gestart zijn (zoals echtscheiding, adoptie, strafzaken, kindermishandeling, vreemdelingenzaken).